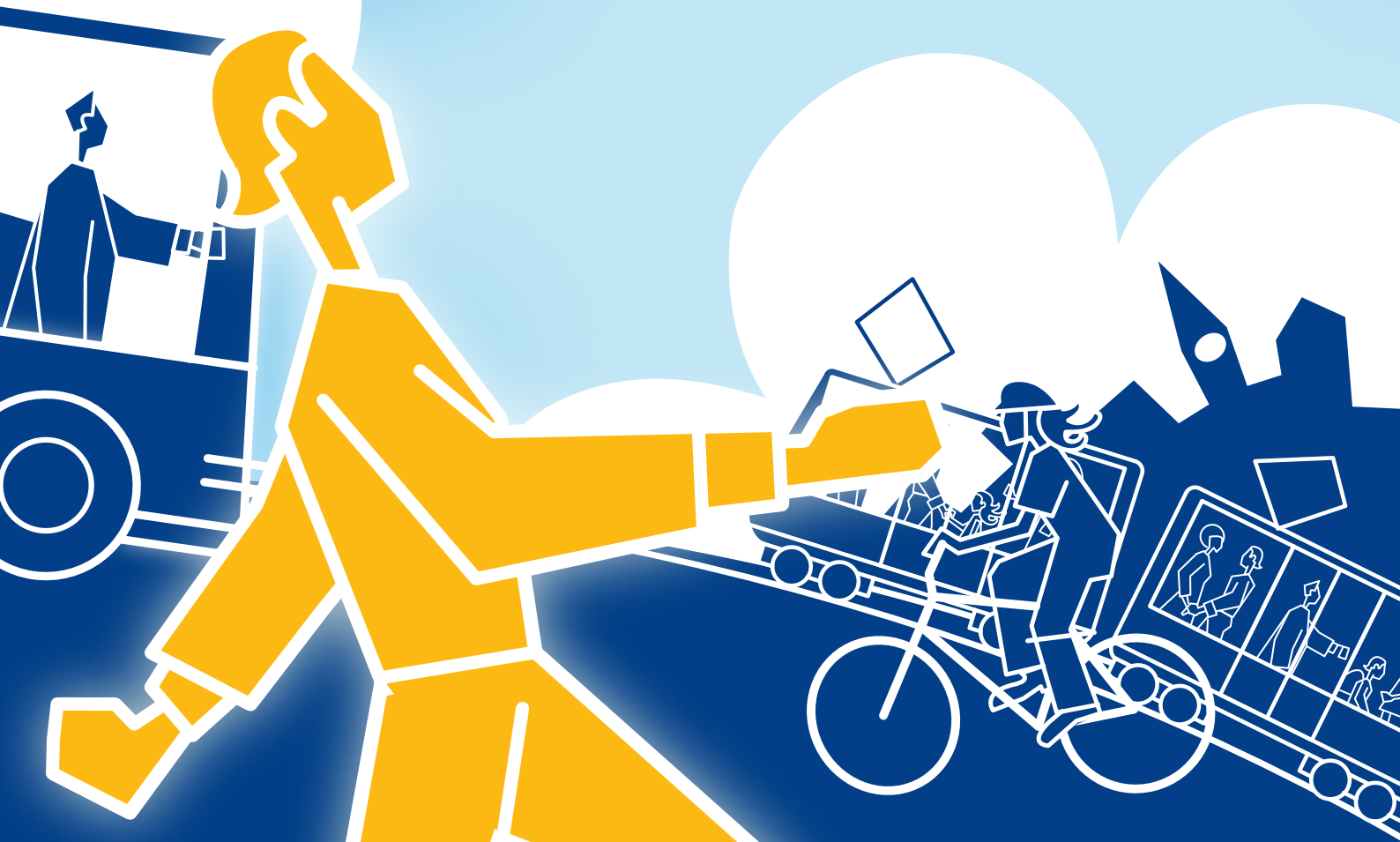

EUROPEAN
MOBILITY WEEK

VIII vodič kroz najbolje prakse 2014.

SADRŽAJ

UVOD	3
LJUBLJANA: Čestitke dobitniku nagrade Evropske nedelje mobilnosti za 2013. godinu!	4
BUDIMPEŠTA – Nagrade biciklistima i korisnicima javnog prevoza	5
OSTERSUN – Kreativnost je u vazduhu!	5
BOLONJA – Angažovanje javnosti u sprovođenje politike o biciklizmu	6
GDINJA – Promocija trolejbusa i učešća u urbanom planiranju	7
HUDIKSVAL – Angažovanje lokalnih kompanija radi održive mobilnosti	8
LABIN – Učiti decu... da nauče odrasle	8
LARNAKA – Spoj održivih načina prevoza, festivala kulture i jedrenja	9
SOFIJA – Bezbednost na prvom mestu!	10
TURKU – Umetnost i zabava u funkciji podsticanja dijaloga između stanovnika i donosioca odluka	10

Evropski info punkt

EUROCITIES

1 Square de Meeûs
1000 Brussels BELGIUM
Tel.: +32 2 552 08 66
Fax: +32 2 552 08 89

info@mobilityweek.eu
www.mobilityweek.eu

Twitter
#mobilityweek
#EU4LifeQuality

Facebook
EuropeanMobilityWeek

You Tube
europeanmobilityweek

Flickr
europeanmobilityweek

Autor ovog dokumenta:

Anja De Cunto -

EUROCITIES Jun 2014.

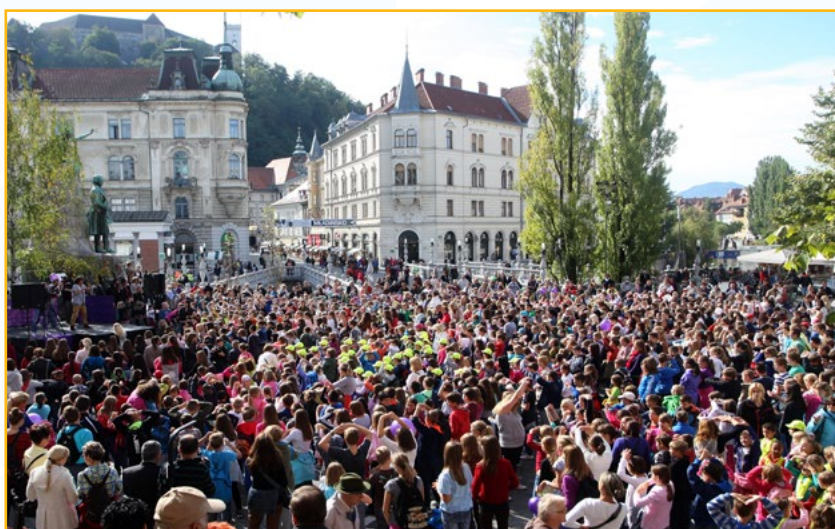
UVOD

Tokom 2013. godine, više od 1.930 gradova u 47 zemalja učestvovalo je u 12. po redu Evropskoj nedelji mobilnosti (European Mobility Week - EMW), godišnjoj kampanji posvećenju održivoj urbanoj mobilnosti.

Cilj kampanje za 2013. godinu, koja se održavala u isto vreme kada i „Evropska godina vazduha“ je podizanje svesti kako u opštoj javnosti tako i među kreatorima politike o vezi između gradskog saobraćaja i zagađenja vazduha putem slogana „Čist vazduh, ti si na potezu!“.

Od 16. do 22. septembra, širom Evrope je održano na hiljade događaja na kojima je promovisan čistiji vazduh kroz bolju mobilnost i predstavljene su održive alternative prevoza za zdraviju i prijatniju gradsku sredinu. Najvažniji događaj ove nedelje je bio „U gradu bez kola!“, gde su gradovi učesnici odredili jedan ili više delova gde su se celog dana kretali samo pešaci, biciklisti i prolazio javni prevoz. Aktivnosti kampanje su dopunjene širokim spektrom stalnih mera, koje će se primenjivati i nakon što se nedelja završi.

Ova publikacija treba da posluži kao inspiracija za budući rad organizatora lokalnih kampanja i predstavlja studije slučaja iz deset gradova koji su ušli u uži izbor za nagradu Evropske nedelje mobilnosti 2013. godine. Ona se fokusira na inovativne aktivnosti kampanje, partnerstva između grada i zainteresovanih strana, njihov rad sa medijima i različite stalne mere koje sprovode u cilju promocije usvajanja održivog prevoza.

LJUBLJANA: Čestitke dobitniku nagrade Evropske nedelje mobilnosti za 2013. godinu!

Ljubljana je dokazala svoju posvećenost održivoj urbanoj mobilnosti postavši prvi grad koji je dva puta od 2003. godine osvojio nagradu Evropske nedelje mobilnosti. Slovenačka prestonica čini stalne napore da preraspodeli površine pokrivene kolovozima u korist pešaka, biciklista, javnog prevoza i angažuje stanovnike i zainteresovane strane kroz širok spektar aktivnosti i događaja.

Tokom Evropske nedelje mobilnosti 2013. preko 3.000 učenika iz osnovnih škola i vrtića učestvovali su u 250 događaja vezanih za bezbednost u saobraćaju i održivu mobilnost. Posebna pažnja bila je posvećena temi kvaliteta vazduha kroz organizovanje radionica i aktivnosti na otvorenom, kao što je masovni ples „I Breathe the Dance“.

Brojne manifestacije održane u okviru projekata koje sufinansira EU CHAMP i Mobile2020 u saradnji sa policijom i Crvenim krstom treba da promovišu bezbednu vožnju bicikla i multimodalnost. U samom gradu su postavljeni i besplatni štandovi za popravku bicikala.

Tokom Evropske nedelje mobilnosti Ljubljana je angažovala javnost putem video materijala, društvenih medija, mobilnih aplikacija i aktivnosti za interaktivnu komunikaciju: postavljeni štandovi su pružali informacije o najnovijim evropskim i lokalnim politikama za prevoz putem razigrane interakcije. Grad je takođe obezbedio besplatni Wi-Fi, koji je korisnike direktno usmeravao na program aktivnosti kampanje.

Savet za kampanju

Ne zaboravite da uključite različite vrste aktera u svoju kampanju. Treba usmeriti aktivnosti na godišnju temu i uvesti mere koje imaju pozitivan uticaj na održivu mobilnost i kvalitet života i posle nedelje tokom koje traje kampanja!

Pored stalnih mera koje se sprovode, grad Ljubljana, u saradnji sa Odeljenjem za zaštitu životne sredine, uložio je sredstva u merne stanice za buku i kvalitet vazduha kako bi se bolje pratio uticaj motorizovanog saobraćaja na ljudsko zdravlje. Izvršena su merenja pre i posle zatvaranja bulevara „Slovenske“, glavne gradske ulice, za motorni saobraćaj.

Merenja su pokazala značajno smanjenje količine crnog ugljenika koji je izmeren u kratkom periodu dok je ulica bila zatvorena. Ovaj pozitivan efekat na kvalitet vazduha je naglašen u izveštaju dostavljenom lokalnim stanovnicima, a prostor će sada biti postepeno rekonstruisan kako bi se postepeno pretvorio u novu pešačku zonu. Od 2006., godine otvorene su brojne nove pešačke zone u Ljubljani, čime je zona bez automobilske saobraćaja povećana za čak 550 % (91.244 m²).

BUDIMPEŠTA – Nagrade biciklistima i korisnicima javnog prevoza

Mađarska prestonica - dobitnik Nagrade 2008. godine – uvela je dve ambiciozne stalne mere da bi obeležila Evropsku nedelju mobilnosti 2013., uključujući otvaranje biciklističkih traka i smanjenje automobilske saobraćaja na jednom od glavnih trgova reorganizacijom površina.

Grad nastavlja da ulaže u svoj sistem javnog prevoza putem obnove podzemnih metro linija i otvaranja četvrte linije kao i nabavke 150 novih autobusa sa ekološkim motorima.

Aktivnosti tokom Evropske nedelje mobilnosti su posebno usmerene na nagrađivanje biciklista i korisnika javnog prevoza, u vidu besplatnog doručka ili knjiga u kojima mogu da uživaju u autobusu. Pored toga, biciklisti su mogli da se odmire na vrećama za sedenje, uz čaj i bezalkoholna pića a osnovan je i klub

biciklista koji treba da podstakne odlazak na posao biciklom. Lokalni stanovnici su pozvani u Centar za prevoz u Budimpešti da se upoznaju sa politikama koje se odnose na saobraćaj u urbanim sredinama.

Budimpešta je organizovala aktivnosti gde su učesnici mogli da otkriju tajne tačke ovog grada povezane sa istorijom biciklizma, kao i da koriste metro Milenijum (M1 metro stanica), prvi metro koji je izgrađen na evropskom kontinentu.

Savet za kampanju

Prepoznati i pohvaliti bicikliste, korisnike javnog prevoza i grupne vožnje tako što ćete podeliti poklone. To će pospešiti donošenje pozitivnih odluka prilikom izbora načina putovanja i podstaći druge da eksperimentišu sa održivim opcijama prevoza.

OSTERSUND – Kreativnost je u vazduhu!

Ovaj grad u Švedskoj je kreativno predstavio glavnu temu kampanje za 2013. podtemom „Ljubav je u vazduhu!“. Autobusi su postali mesta gde se upoznaju novi ljudi i organizuje *Speed Dating*, a mladencima su ponuđene opcije održivog prevoza za odlazak i povratak do mesta venčanja .

Razni događaji organizovani su po celom gradu: od vožnje električnog automobila i dana saobraćajne bezbednosti za decu, do kurseva vožnje bicikla za državljane trećih zemalja. Ostale aktivnosti promovisale su biciklizam, korišćenje javnog prevoza, kao i alternativna goriva putem seminara, izložbi i relija električnih automobila.

Ostersund je maksimalno iskoristio nove tehnologije i aplikacije: organizovao je izbor za najbolju fotografiju na Instagramu da bi promovisao kampanju Evropske nedelje mobilnosti, kao i foto-orijentiring za traženje skrivenih znamenitosti oko grada da bi stanovnicima pružio priliku da otkriju javnu umetnost u svom gradu kao i mnoge pešačke i biciklističke staze.

Grad je poboljšao planer putovanja na internetu koji pokazuje korisnicima različite rute korišćenja održivog prevoza kao i sve opcije prevoza omogućavajući računanje troškova, emisije CO2, kao i broja kalorija koje se potroše tokom putovanja.

Povodom Evropske nedelje mobilnosti, grad je sproveo impresivan broj stalnih mera - ukupno 35 - da promoviše pomak ka održivim vidovima prevoza. Grad je takođe investirao u novu uslugu za organizovanje sastanka putem interneta da bi opštinski službenici smanjili broj poslovnih putovanja.

Savet za kampanju

Budite kreativni i pozitivni u komunikaciji. Maksimalno iskoristite društvene medije (kao što su Instagram i Facebook) i aplikacije za pametne telefone koji vam mogu pomoći da doprete do velikog broja ljudi.

BOLONJA – Angažovanje javnosti u sprovođenje politike o biciklizmu

Tokom Evropske nedelje mobilnosti 2013., Bolonja - dobitnik nagrade za 2011. godinu - posebnu pažnju je posvetila vožnji bicikala. Program kampanje je obuhvatio mnoge aktivnosti koje promovišu korišćenje dva točka za kretanje po gradu: seminare, radionice, radionice za popravku bicikala i aukcije bicikala, biciklističke ture sa sladoledom i javna čitanja poezije i proze posvećenih biciklima.

Aktivnosti su pre svega bile usmerene na decu i obuhvatile su radionice za izradu bicikala od recikliranih materijala i pijace bicikala. Opština je takođe promovisala električnu mobilnost i grupnu vožnju, što je uglavnom namenjeno zaposlenima u opštini.

Povodom Dana bez automobila, opština je otvorila novu pešačku zonu u istorijskom centru grada, i postavila razne info punktove kako bi uključila stanovnike u primenu novih politika mobilnosti. Kao jednu od stalnih mera, opština je podržala

Savet za kampanju

Iskoristite Evropsku nedelju mobilnosti da aktivno uključite javnost u razvoj i evaluaciju održivih strategija za prevoz i pružanje podrške. Upostavite saradnju sa grupama korisnika lokalnog saobraćaja i biciklistima.

otvaranje „Biciklističke savetodavne komisije Bolonje“, grupe udruženja građana sa ciljem promovisanja korišćenja bicikala za svakodnevni odlazak na posao. Grupa će takođe funkcionisati i kao savetodavno telo Gradskog veća i podrška Odeljenju za prevoza, davaće savete o pitanjima kao što su nove biciklističke staze, mere bezbednosti za vožnju bicikla i politika o biciklizmu.

Ovaj italijanski grad je takođe pokrenuo projekat „E-bicikl 0“, u cilju promocije električnih bicikala, u koji je uključeno još 40 italijanskih opština. Inovativni bicikli imaju senzore za otkrivanje NOx (azota), CO (ugljen monoksida) i O3 (ozona), što omogućava prikupljanje podataka i dalja istraživanja kvaliteta gradskog vazduha.

GDINJA - Promocija trolejbusa i učešća u urbanom planiranju

Za ovaj grad u Poljskoj, Evropska nedelja mobilnosti je neodvojiva od evropskog programa koji finansira i omogućava primenu inovativnih rešenja održivog transporta: inicijative CIVITAS. U okviru svog programa aktivnosti Evropske nedelje mobilnosti, Gdinja je obeležila „CIVITAS Dan“ i „Evropski dan trolejbusa“ .

U okviru projekta CIVITAS DIN@ MO, grad ulaže sredstva u promociju „zelenih“ trolejbusa.

Stanovnici Gdinje su pozvani da osmisle uspešni slogan koji treba da promoviše trolejbus kao prevozno sredstvo. Dva najbolja slogana „eko - trendi a javni“ i „Vaša urbana mreža pogodnosti“, odštampana su i postavljena na dva trolejbusa.

Javnost je takođe bila uključena u aktivnosti urbanog planiranja putem radionica posvećenih tome kako učiniti gradove humanijim. Da bi se u potpunosti naglasila važnost otvaranja pešačkih zona u gradu, radionice se bavila delovima grada koji su zatvoreni za saobraćaj motornih vozila tokom Evropske nedelje mobilnosti i istraživala načine kako da ih učini pristupačnijim. Grad je organizovao istraživanja da bi prikupio povratne informacije javnosti u vezi sa otvaranjem stalnih pešačkih zona u gradu.

Među stalnim merama uvedenim tokom Evropske nedelje mobilnosti, grad je sproveo ograničenja parkiranja, otvorio biciklističku stazu i ograničio brzinu na 30km/h u dve turističke i rekreativne zone da bi ih prilagodio kako pešacima tako i biciklistima.

Konkurs „Na posao biciklom“ za zaposlene u kompanijama sa sedištem u Gdinji je trajao od maja

Savet za kampanju

Iskoristite Evropsku nedelju mobilnosti kako biste eksperimentisali sa privremenim merama prevoza - kao što je uvođenje novih pešačkih zona ili šema parkiranja - i sprovedi ankete za prikupljanje povratne informacije stanovnika, vlasnika radnji, osoba koje putuju na posao i turista.

do sredine septembra 2013. godine. U toku takmičenja, učesnici su računali broj vožnji ili kilometara koji bi prešli tokom odlaska biciklom na posao i povratka kući kako bi osvojili glavnu nagradu. Sto radnika iz 18 različitih kompanija učestvovalo je u biciklističkom takmičenju. Oni su zajedno prešli skoro 80.000 km, uštedeli novac i smanjili emisiju CO2.

HUDIKSVÄL – angažovanje lokalnih kompanija radi održive mobilnosti

Iako učestvuje po prvi put u Evropskoj nedelji mobilnosti, ova švedska opština se već istakla po inovativnom programu kampanje, koja je obuhvatila i konkurs za lokalne prodavce koji je trebalo na kreativan način da reklamiraju ovu kampanju u svojim izlozima.

Lokalna mala i srednja preduzeća su podsticana da zamene poslovna putovanja video i audio konferencijama, ili da koriste grupnu vožnju. Projekat „Radno mesto

Jevleborg prilagođeno biciklistima“ treba da podstakne zaposlene da na posao idu biciklom.

Još dve aktivnosti kampanje – „Prazan hod „ i „Pravom brzinom u gradu“ - su osmišljene da promovišu eko vožnju, posebno u delovima u kojima su prisutna deca. Deca su osetljivija na zagađenje vazduha nego odrasli, delom zbog toga što udišu više vazduha u odnosu na svoju telesnu težinu a delom zato što su bliže nivou tla, i na taj način bliža izduvnim cevima automobila. Prva kampanja je trebalo da podseti vozače da isključe motore svojih automobila kada su u blizini škola i igrališta, a druga da podstakne vozače da smanje brzinu radi smanjenja emisije CO2 i bolje bezbednosti na putevima.

U okviru stalnih mera, grad se bavio pitanjem vožnje bicikala zimi organizovanjem kampanje „Zimski biciklista“ već četvrtu godinu za redom.

Savet za kampanju

Lokalne prodavnice i kompanije mogu da budu sjajni partnari u pružanju podrške, promociji pa i finansiranju aktivnosti tokom Evropske nedelje mobilnosti. Uključite ih tokom faze planiranja i pokušajte da angažujete njihove zaposlene i klijente.

LABIN – Učiti decu... da nauče odrasle

Tokom Evropske nedelje mobilnosti 2013. godine, ovaj hrvatski grad je održao brojne aktivnosti koje se odnose na kvalitet vazduha, naročito za decu u osnovnim i srednjim školama.

U skladu sa originalnom idejom za program aktivnosti, svaki dan Evropske nedelje mobilnosti je imao drugačiju pod-temu koja se

odnosila na kvalitet vazduha, od „Dana ozonskog omotača“ do „Dana igara na otvorenom“. Tokom „Dana bez automobila“, učenici su sa prolaznicima na ulici razgovarali o tome šta su naučili i delili informativne letke sa uputstvima za proveru kvaliteta vazduha. Posebna pažnja je posvećena socijalnoj inkluziji dece sa smetnjama u razvoju, prilagođavanjem aktivnosti i programa njihovim potrebama.

Savet za kampanju

Uključivanje lokalnih škola u aktivnosti Evropske nedelje mobilnosti će omogućiti da deca (a možda i njihovi roditelji) nauče nešto o pitanjima održivosti.

Labin je usmerio aktivnosti u okviru sprovođenja stalnih mera na stari gradski trg, kako bi se smanjio motorni saobraćaj i poboljšao kvalitet javnog prostora. Parking mesta za automobile i autobuse su premeštena iz istorijskog centra da bi se obezbedio bolji protok saobraćaja. Na taj način, Labin je smanjio zagađenje životne sredine u urbanim delovima, a privukao više posetilaca da uživaju u šetnji istorijskim gradom. Grad je takođe sredio svoje ulice izgradnjom trotoara, postavljanjem uličnog osvetljenja, popravkom mostova, izgradnjom autobuskih stajališta i postavljanjem novih pešačkih prelaza.

LARNAKA – spoj održivog putovanja, festivala kulture i jedrenja

Grad Larnaka na Kipru je organizovao brojne i raznovrsne umetničke laboratorije i festivale na ulicama zatvorenim za saobraćaj. Stanovnici su pozvani da prisustvuju jedinstvenom muzičkom performansu benda „Tat-T Nabar“ koji je stigao biciklom i počeo svoj šou improvizovanim koncertom na biciklističkim zvonima. Oni su nastavili svoj muzički performans svirajući na alternativnim instrumentima napravljenim uglavnom od povrća i recikliranih materijala.

Savet za kampanju

Učinite svoju kampanju posebnom: prilagodite svoj program aktivnosti geografskom i kulturnom kontekstu svog grada!

Jedan od najzanimljivijih događaja koji je organizovan tokom Evropske nedelje mobilnosti 2013. bio je „Isplivao sam na dan bez automobila“: pilot program koji promoviše održivi pomorski saobraćaj, glavni prioritet za Larnaku. Iako je pilot program tek nedavno predstavljen javnosti, mnogim posetiocima marine se veoma dopao zbog čega su uvedene dodatne linije.

Grad je sproveo projekat „od vrata do vrata“ radi pružanja saveta u vezi sa održivim putovanjem. Članovi opštinskog tima za održivu mobilnost, u saradnji sa službenicima iz lokalne autobuske kompanije, posetili su razne organizacije, škole, kancelarije, pa čak i domaćinstva kako bi obavestili stanovnike o autobuskim linijama koje mogu koristiti. Ova mera je posebno značajna u zemlji kao što je Kipar, gde su privatni automobili i dalje najpopularniji način prevoza.

U okviru stalnih mera koje se sprovode, grad je organizovao i kampanju sa ciljem podizanja svesti pod nazivom „Otkrij svoj potez!“. Postavljene su posebne stanice za svaki događaj kako bi prolaznici mogli da otkriju alternativne načine prevoza do svojih svakodnevnih destinacija. Informacije su se odnosile na vreme koje mogu da uštede i broj kalorija koje mogu da sagore kombinujući prevoz do svoje destinacije, npr. vožnju autobusom, pešačenje i vožnju bicikla. Druge mere se odnose na proširenje biciklističke i pešačke infrastrukture u opštini.

SOFIJA – Bezbednost na prvom mestu!

Aktivnosti u okviru Evropske nedelje mobilnosti u bugarskoj prestonici bile su usmerene na biciklizam, od pružanja saveta o bezbednosti do igara i radionica gde su posetioци mogli da otkriju i nauče kako da poprave svoj bicikl.

U saradnji sa odeljenjem saobraćaje policije i udruženjem „BikeEvolution“, grad je pokrenuo uspešnu kampanju za promociju bezbedne vožnje bicikla. Kampanja je istovremeno organizovana u još šest bugarskih gradova: Sofiji, Blagoevgradu, Plovdivu, Varni, Burgasu i Ruseu.

Sofija je organizovala predavanja iz oblasti bezbednosti biciklizma kako za iskusne tako i za neiskusne bicikliste, u kojima je učestvovao i Holandski ambasador u Bugarskoj.

Radionica „Bicikl u boji“ je za temu imala upotrebu opreme za bezbednu vožnju bicikla noću. Besplatna registracija protiv krađe bicikla je promovisana tokom cele nedelje. Svuda po gradu, parking mesta su bila centar mnogih aktivnosti nakon što su pretvorena u zelene zone za opuštanje, bioskope na otvorenom, umetničke centre i pozorišne scene. Prikazivani su obrazovni filmovi o korišćenju nafte i njenim uticajima na životnu sredinu, a mobilne laboratorije su obavestavale javnost o efektima zagađenja vazduha. U okviru stalnih mera u Sofiji je izgrađena nova biciklistička staza duga 2,3 km duž reke Iskar, a postavljeni su i držači za bicikle pored metro stanica radi promovisanja multimodalnosti.

Savet za kampanju

Angažujte međunarodne eksperte da podrže Vaše aktivnosti i pozovite stanovnike da na kreativni način iskoriste parking mesta tako što će ih pretvoriti u zelene i prijatne parkiće.

TURKU – Umetnost i zabava u funkciji podsticanja dijaloga između stanovnika i donosioca odluka

Tokom ove kampanje Evropske nedelje mobilnosti, finski grad Turku je na kreativan način uspeo da podstakne debatu između stanovnika i lokalnih donosioca odluka o održivoj mobilnosti. Ali, umesto da vode debatu u skupštini, oni su je vodili... u autobusu!

Grad je organizovao 10 „Eksperimentalnih vožnji“ hibridnim autobusima, tokom celog trajanja Evropske nedelje mobilnosti. Putnici su uživali u nastupima raznih umetnika, uključujući i klarinet duo iz Turku filharmonijskog orkestra, trubače i navijačice, muzičke grupe, pozorišne grupe i cirkuske umetnike sa Akademije umetnosti Turku. Svi oni su pozdravili putnike u javnom prevozu i iskoristili autobuse kao prostor za nastupe, a lokalne ličnosti i donosioci odluka su pozvani da razgovaraju o javnom prevozu i politici mobilnosti. „Eksperimentalne vožnje autobusom“ predstavljaju dobar način na koji se može premostiti jaz između lokalnih političara i stanovnika Turku.

Savet za kampanju

Najodrživiji način putovanja je kada se uopšte ne putuje! Pored promovisanja održivih načina putovanja, obavezno organizujte aktivnosti u saradnji sa velikim kompanijama za informacione i komunikacione tehnologije, lokalnim preduzećima i administracijama da bi se promovisao koncept rada na daljinu.

U okviru Evropske nedelje mobilnosti, organizovan je „Nacionalni dan za rad na daljinu“ koji je bio posvećen korišćenju lokalnih javnih biblioteka kao alternative i radnog mesta do kog se ne putuje. Donosioci odluka i mediji su pozvani da učestvuju u događajima koji su imali za cilj promociju načina na koje opštine mogu da podrže fleksibilni način rada među svojim stanovnicima i posetiocima.

Povodom „Nacionalnog dana grupne vožnje“ grad je organizovao praktične demonstracije u industrijskim oblastima, kako bi podstakao zaposlene da probaju grupnu vožnju i promovisao postojeće sajtove za grupnu vožnju. Turku je izabrao industrijske zone, jer se grupna vožnja smatra važnom alternativom za putovanje u oblastima u kojima nije jednostavno doći do linija javnog prevoza. Deljenje vožnje je ekološki vid putovanja jer smanjuje emisiju ugljenika u odnosu na individualnu vožnju autom. Na ovaj način se smanjuju i troškovi za gorivo a vožnja je i manje stresna.

Tražite još primera dobre prakse? **Posetite**

www.civitas.eu

www.eltis.org

www.mobilityplans.eu

www.dotheightmix.eu

I.C.L.E.I.
Local
Governments
for Sustainability

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER

